WIKIPEDIA

Arakia lingvo

La **arakia lingvo** (propra nomo *Raki* [ɾaki]) estas lingvo parolata en Vanuatuo, pli precize en la insulo Araki. Ĝi estas en danĝero pro sia malgranda parolantaro.

Arakia lingvo	
Raki	
Parolata en	Vanuatuo
Regiono	Araki
Parolantoj	8
Skribo	Latina
Lingvistika klasifiko	
Aŭstronezia	
Malajo-polinezia	
Oceania	
Centra kaj orienta	
Centra kaj norda vanuatua	
Arakia	
Lingva statuso	5 krize endanĝerigita
Lingvaj kodoj	
Lingvaj kodoj	
ISO 639-3	akr
Glottolog	arak1252
Angla nomo	Araki
Franca nomo	araki

Enhavo

Parolantaro

Skribo

Elparolo
- Konsonantoj
- Vokaloj

Notoj kaj referencoj

Bibliografio

Vidu ankaŭ

Parolantaro

La arakia lingvo estas en danĝero: ĝi ne plu estas parolata publike kaj nur kelkaj familioj plu uzas ĝin. La nombro da parolantoj rapide malkreskas: oni taksis 15 en 1999[1], kaj en 2010 nur 8 homoj scipovis paroli ĝin flue[2], kaj eble dudeko da homoj havas pasivan konon. La arakian iom post iom anstataŭas la tangoa lingvo de la najbara insulo Tangoa[3].

Skribo

La arakia ne havas tradician skribsistemon, sed lingvistoj kreis alfabeton surbaze de la latina alfabeto kun supersignoj[4].

Arakia alfabeto

Litero	a	e	h	i	j	k	l	m	m̈	n	ng	o	p	p̈	r	r̄	s	t	u	v	v̈
Elparolo	/a/	/e/	/h/	/i/	/t͡ʃ/	/k/	/l/	/m/	/n̼/	/n/	/ŋ/	/o/	/p/	/t̼/	/ɾ/	/r/	/s/	/t/	/u/	/β/	/ð̼/

Pli frua ortografio uzis ‹c› por /t͡ʃ/, ‹d› por /ɾ/, ‹r› por /r/ kaj ‹g› por /ŋ/[5].

Elparolo

Konsonantoj

La arakia lingvo estas unu el la tre malmultaj lingvoj en la mondo, kiuj havas lang-lipajn konsonantojn[6].

Arakiaj konsonantoj[4]

	Dulipaj	Lang-lipaj	Alveolaj	Velaj	Glota
Senvoĉaj ŝtopaj	p	t̼	t	k	
Senvoĉaj ekfrotaj			t͡ʃ		
Senvoĉaj frotaj			s		h
Voĉaj frotaj	β	ð̼			
Nazaj	m	n̼	n	ŋ	
Flanka			l		
Frapeto			ɾ		
Trilo			r		

Nur vere fluaj parolantoj daŭre distingas /r/ kaj /ɾ/ kaj la lang-lipajn konsonantojn[3].

La fonemo /t͡ʃ/ povas esti elparolata [t͡s] aŭ [t͡ɕ] antaŭ /i/ kaj [t͡ʃ] aŭ [t͡ɕ] antaŭ /a/ kaj /e/[7].

Vokaloj

La arakia lingvo konservis la kvin praoceaniajn vokalojn.

Arakiaj vokaloj

	Antaŭaj	Centra	Malantaŭaj
Malvastaj	i		u
Mezvastaj	e		o
Vasta		a	

La arakia ne havas diftongojn; du sinsekvaj vokaloj kutime apartenas al du malsamaj silaboj[8].

Notoj kaj referencoj

1. ↑ Corpus araki (http://lacito.vjf.cnrs.fr/archivage/languages/Araki.htm#araki) (france). LACITO-CNRS. Alirita 2014-04-24.
2. ↑ Alexandre François. Terrains et langues (http://alex.francois.free.fr/AF-terrain.htm) (france). Alirita 2014-04-24.
3. ↑ 3,0 3,1 François 2002, paĝoj 5–8
4. ↑ 4,0 4,1 Alexandre François. An online lexicon of Araki (http://alex.francois.free.fr/AF-Araki-pub.htm#a) (angle). Alirita 2014-04-25.
5. ↑ François 2002, p. 20
6. ↑ Alexandre François. L'araki (http://www.sorosoro.org/laraki) (france). Sorosoro. Alirita 2014-04-24.
7. ↑ François 2002, paĝoj 14–18
8. ↑ François 2002, p. 19

Bibliografio

- François, Alexandre. (2002) *Araki: A disappearing language of Vanuatu (http://alex.francois.free.fr/data/AlexFrancois_Araki-grammar_2002_PL522.pdf)* (PDF) (angle), p. 375. ISBN 0-85883-493-6.

Vidu ankaŭ

- Lingvoj de Vanuatuo